

Votaziuns communalas dils 27 da november 2016

Ual Val Acletta e Via Acletta Projects Pendicularas Mustér Parc Adula

Pagina

I.	Resumaziun	3
II.	Messadi: Ual Val Acletta e Via Acletta - Project e credit	4
III.	Messadi: Projects Pendicularas Mustér - Contribuziuns	19
IV.	Messadi: Parc Adula - Participaziun	29

I. Resumaziun

Motivs d'approbar il project ed il credit pigl Ual Val Acletta e la Via Acletta

- **Schurmegiar objects naven da Sontga Catrina tochen Raveras**
- **Augmentar la segirtad da traffic sin la Via Acletta**
- **Meglierar la cumparsa dil Catrina Resort**
- **Optimala finanziaziun**

Las autoritads communalas proponan unanimamein d'approbar il project da votaziun.

Motivs da sustener ils projects dallas Pendicularas Mustér

- **Volumen total d'investiziun dad 84 milliuns francs - schanza unica**
- **Commerci indigen profitescha da lavurs**
- **Rinforzar il turissem**
- **Generar novas plazzas da lavur**
- **Fetg favoreivlas cartas da skis pils indigens**

Las autoritads communalas proponan unanimamein da conceder las contribuziuns finanzialas.

Motivs da separticipar al Parc Adula

- **Crear in'emprema basa per ina collaboraziun surregionala**
- **Promoziun d'in turissem migeivel**
- **Augmentar il grad da renum da nossa regiun**
- **Svilup economic**
- **Unitad dat forza**

Las autoritads communalas proponan da daventar part dil Parc Adula per l'emprema fasa da diesch onns.

II. Messadi: Ual Val Acletta e Via Acletta - Project e credit

Preziadas convischinas e preziai convischins

La cumissiun cantunala da prighel ha stuiu surluvrar ils plans da prighel dalla vischnaunca da Mustér. Quella revisiun sebase sin novas prescripziuns dalla confederaziun. Sin fundament dallas grondas malauras dalla stad 2005 en Svizra, el Grischun cunzun a Claustra ed en Purtenza, han las zonas da prighel stuiu vegnir giudicadas da niev, quei cun risguardar supplementarmein la situaziun da prighel entras auas e boas. En nosa vischnaunca ha quei giu per consequenza, che grondas surfatschas dalla zona da baghegiar per liung dils uals pertuccai ein vegnidas attribuidas da niev alla zona da prighel. Quellas midadas han per differentas parcelas grondas consequenzas, cunzun per liung digl Ual d'Acletta. La construcziun da rempars ella Val Acletta sco era la sanaziun da stabilliments existents per liung digl Ual d'Acletta denter Funs e Sax Su ein urgentas e necessarias. Il stan actual digl uor a Sontga Catrina pretenda remeduras. Aschinavon ch'il pievel conceda il credit, duei vegnir entschiet cun las lavurs da construcziun el decuors dalla primavera 2017.

Sin fundament da quels fatgs ha la suprastonza communal schau elaborar in biro specialisau in studi per la construcziun d'in rempar cugl intent da reducir las zonas da prighel el contuorn digl Ual d'Acletta. Sin fundament da variantas ed a basa dil discuors cugl uffeci d'uaul e prighels dalla natira ei vegniu sviluppu la varianta ch'ademplescha concepziunalmein las pretensiuns davart dils organs che giudicheschan las zonas da prighel. Consequentamein duessen las zonas da prighel stadas definidas entras la cumissiun da prighel saver vegnir sligadas resp. la situaziun da prighel per liung digl Ual d'Acletta vegnir mitigada. A basa dil rapport ha il cussegl da vischnaunca concediu ils 29 da schaner 2016 in credit da planisaziun da frs. 160'000.-- per projectar in'ustanza ella Val Acletta e per sanar igl uor.

Ulteriurs projects a Sontga Catrina ed al Crest d'Acletta

Il contuorn dalla Val Acletta, Crest Acletta e Sax sviluppescha in'activitad remarcabla. En connex cun la procedura d'approbaziun pil plan general d'avertura, il plan d'areal e la procedura da baghegiar pil Catrina Resort ein sedadas novas damondas che pertuccan zuar buca directamein la vischnaunca sco patruna da construcziun, che stattan denton directamein en connex cul project pigl Ual Val Acletta.

Aschia han las Pendicularas incaricau da planisar a basa dil plan da quartier Vitget Crestas al Crest d'Acletta l'avertura dil quartier. Cun la realisaziun dallas lavurs ei vegniu entschiet quest atun.

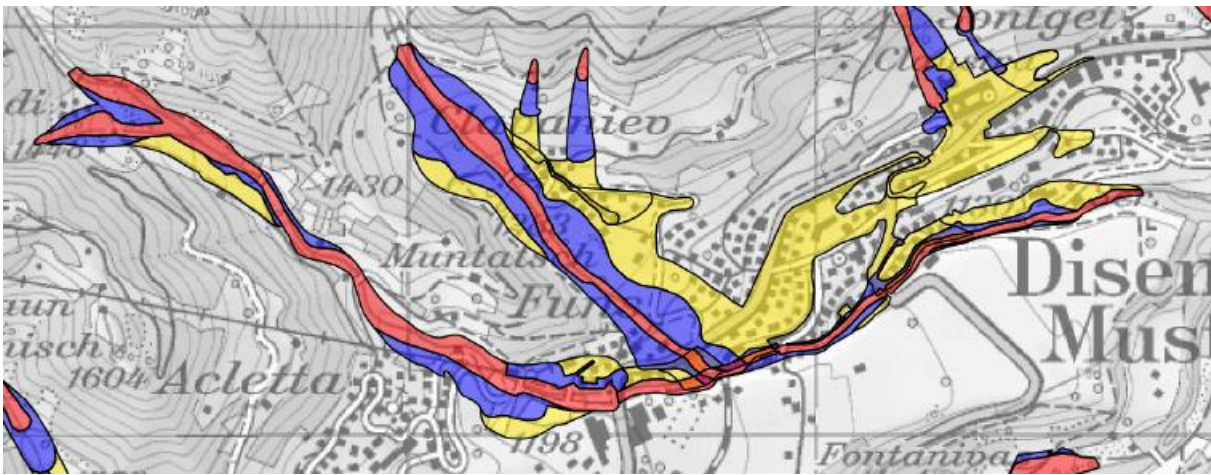
Sut la resalva dall'approbaziun dil plan d'areal Catrina, ei la procedura per la lubientscha da baghegiar pil Catrina Resort vegnida instradada ils 8 d'avrel 2016 cun l'exposiziun publica.

Igl uffeci cantunal da construcziun bassa ha saviu s'accordar cun ina correctura dalla via. Consequentamein ha la vischnaunca en collaboraziun cugl investur dau l'incarica da projectar la correctura dalla via. A Sontga Catrina eis ei necessari da sliigar ils conflicts che sedattan denter il project encunter aua gronda dalla Val Acletta, il Catrina Resort e la correctura dalla Via Acletta. Cunquei ch'igl Ual d'Acletta vegn slargaus ed ils rempars existents alzai, eis ei necessari da construir punts novas e piogns independentamein dils differents interess che regian a Sontga Catrina.

1. Project da rempar encunter auas grondas Val Acletta

1.1 Situaziun da prighel

Suenter las malauras digl onn 2005 ei vegniu pretendiu davart dalla publicitad mesiras planisatorias concernent la situaziun da prighel en connex cun auas e bovas. Entochen lu vegnevan plans applicai pli u meins mo per prighels da neiv e lavinas. Il cantun Grischun ha gia sin fundament dallas malauras digl onn 2002 instradau las mesiras necessarias per relaschar era sil sector dad auas e bovas zonas da prighel. La cumissiuin da prighel dil cantun Grischun ha giudicau cun novs models da simulaziun, che sebasan sin experientschas ed observaziuns fatgas ils davos onns cun malauras e lavinas en l'entira Svizra, da niev las zonas da prighel. Per las autoritads han las zonas da prighel novas vigur legala dapi il mars 2013. Cun la proxima revisiun totala dalla planisaziun locala ston las midadas e consequenzas tenor conclus dalla Regenza dils 6 da fenadur 2016 vegnir risguardadas els plans da zonas.

Zona da prighels per liung dalla Val Acletta e dalla Val Clavianev

1.2 Situaziun dils rempars existents

Las ustonzas per liung digl Ual d'Acletta ein buca sufficientas e corrispundan buca allas pretensiuns che sedattan entras il giudicament dalla cumissiuin da prighel. Plinavon ei igl uor sin l'altezia dalla staziun da val a Sontga Catrina en in schliet stan. En quei liug eis ei necessari da sanar da rudien igl uor existent e da slargar il vau dil flum. Ils mirs da segirtad ein lavai suto, aschia ch'ils fundaments ein libers e l'aua fuola via davos la construcziun. Naven da Sontga Catrina entochen a Funs (punt dil stradun principal) sto igl uor vegnir sanaus dalla vart da Funs e Sontga Catrina, tonpli che l'aua digl ual penetrescha avon la via cantunala sutterraneanmein en curtins privats.

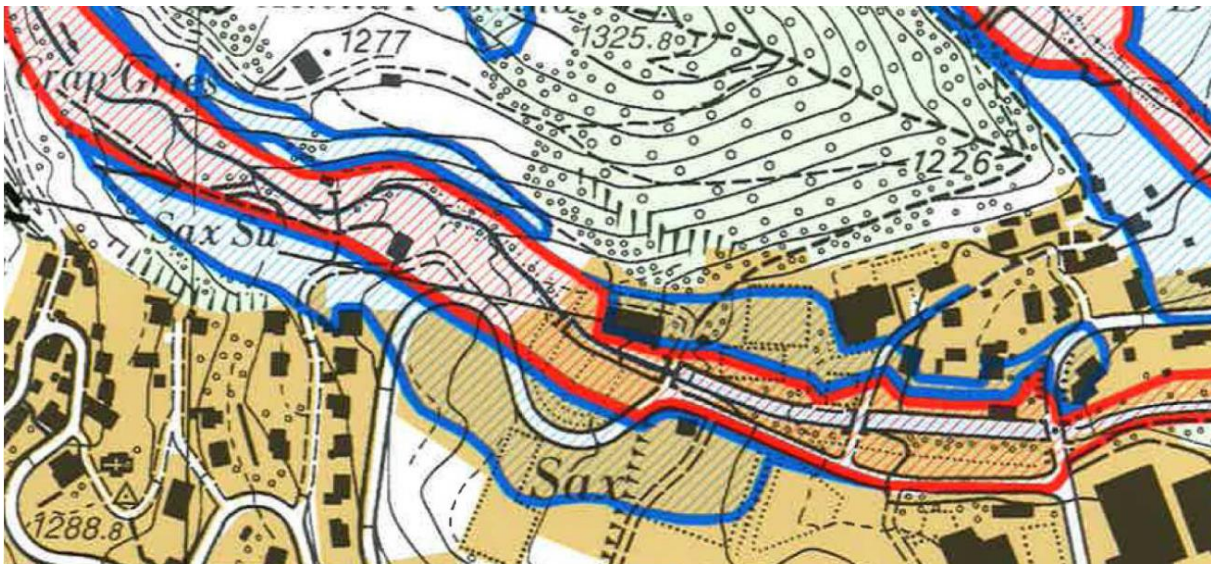
Refatga provisoria dils donns

Donns vid il letg digl ual (Flusssohle)

1.3 Giudicament dalla resca

A vista dalla situaziun da prighel eis ei indicau da repeter cheu las formulaziuns en connex cul giudicament da resca. La carta da prighels muossa per liung dalla Val Acletta pliras zonas cun grond prighel. Pli engiu sesanflan lu aunc las parts cun in prighel pign. La carta da prighel differenziescha in prighel minim ella zona melna. Quella zona ei denton buca relevanta per la planisaziun locala. Tenor igl extract da siu rapport rapportescha la cumissiun da prighel sco suonda davart il prighel dalla Val Acletta:

Oberhalb der Talstation der Bergbahnen Disentis werden Murgänge mit starken Intensitäten und hohen Wahrscheinlichkeiten erwartet. Die Gefahrenkommission erwartet, dass sich Murgänge aus der Acletta weiter oben, zwischen Pardi (ca. 1470 m ü. M) und Sax Su, ablagern. Unterhalb dieser Ablagerungen werden bei häufigen bis seltenen Ereignissen murgängähnliche Hochwasser erwartet. Nur in seltenen Fällen wird erwartet, dass Murgänge sich im Gebiet von Crap Gries und Sax Su ablagern werden. Daher ist unter einer Höhe von rund 1225 m ü. M. mit weniger intensiven, flüssigeren und weniger ausbreitenden Ausbrüchen zu rechnen.

Zona da prighel el contuorn da Funs, Sontga Catrina e Sax Su tenor decisiun dalla cumissiun da prighel

Gemäss dem technischen Bericht zur Gefahrenkarte werden auf dem Kegel der Acletta unterschiedliche Gefahrenprozesse erwartet. Diese sind abhängig von der Jährlichkeit des Ereignisses.

Jährlichkeit	Oberer Kegel oberhalb Kantonsstrasse	Unterer Kegel unterhalb Kantonsstrasse
Häufiges Ereignis HQ ₃₀	lokale Seitenerosionen	kleinräumige Ablagerungen im Gerinne (ohne Ausbruch)
Seltenes Ereignis HQ ₁₀₀	Murgangablagerungen mit mittleren und hohen Intensitäten	Geschiebeablagerungen im Gerinne und Ausbruch
Sehr seltenes Ereignis HQ ₃₀₀	Murgangablagerungen mit mittleren und hohen Intensitäten	Geschiebeablagerungen im Gerinne und Ausbruch

HQ₃₀ = Dreissigjähriges, HQ₁₀₀ = Hundertjähriges, HQ₃₀₀ = Dreihundertjähriges Ereignis

Ella part sura digl iral dalla Val Acletta sesanflan plirs loghens cun memia pauca segirtad. Sin l'entira lunghezia sa ei capitar ch'il material s'empleina, aschia ch'il flum sa rumper ora. Gia tier eveniments regulars eis ei pusseivel ch'il flum sa rumper ora parzialmein. Tier singuls eveniments sa ei schabegiar ch'igl ual rumpa ord il letg dil flum. Cheutras sa il material s'emplenir els loghens pli planivs sco sur la staziun da val dalla pendiculara, quei che sa tenor situaziun era capitar denter Sontga Catrina e la punt dil stradun cantunal a Funs. Quei fatg ei per exempel semussaus igl onn 2011, nua che gest quella part digl ual ei vegnida emplenida cun material. Ina resca supplementara munta il cumportament dalla Val Uors/Val Magriel che sbucca a Pardi egl Ual d'Acletta. Il cumportament da quei ual ei savens incalculabels ed ha ils davos 16 onns adina puspei procurau per surpresas. Cun quei ch'igl ei ord vesta dil dretg buca pusseivel da sanar la Val Magriel, sto igl Ual d'Acletta laguoter aua e material che derivan da Magriel.

1.4 Carateristica e historia dalla Val Acletta

La Val Acletta rimna l'aua sur ina surfatascha da rodund 10 km², quei che munta ad ina surfatscha da ca. 11% dall'entira vischnaunca da Mustér. En cass d'ina dracca serimna quell'aua fetg spert el fons dalla val. Egl intschess d'afflussiun dalla Val Acletta sesanflan negins glatschers. Il grond quantum d'aua da neiv influenzescha la situaziun digl ual.

Davart eveniments ord la historia ei relativamein pauc enconuschent. Il biro specialisau che ha sviluppu ensemen cun la cumissiun da prighel las zonas da prighel ha saviu eruir eveniments excepziunals pils onns 1834, 1869, 1954, 1970, 1987, 1991, 2002, 2005, 2007 e 2011. Davart dil decuors da quellas malauras ei denton mo pauc enconuschent. Tenor la carta da prighel eis ei denton en connex cun quels eveniments mai vegniu documentau pli gronds donns giudem la Val Acletta.

1.5 Situaziun hidrogeologica

Mo ca. 11% dalla surfatscha d'afflussiun dalla Val Acletta ei cuvretga cun uaul. Circa 60% dil territori secumpona da pastiras e gondas che cunfineschan cun la greppa. Sin fundament digl atlas hidrologic dalla Svizra (HADES) ston ins quintar cun suandontas draccas concentradas (Punktregen):

Intensidad dalla plievgia	Periodas repetiziun da 33 onns	Periodas repetiziun da 100 onns
1 h	24 – 26 mm	70 – 75 mm
24 h	70 – 75 mm	160 – 170 mm

Draccas extremas tenor tabla da HADES 2.4²

Dependent dils scenaris a basa dallas calculaziuns en connex cun l'elaboraziun dalla carta da prighel ein ins partius da suandonts eveniments:

	<i>aua</i>	<i>bova</i>
- Eveniments regulars (HQ ₃₀)	15 – 17 m ³ /s	400 – 600 m ³ /s
- Eveniments singulars (HQ ₁₀₀)	24 – 26 m ³ /s	6'000 – 9'000 m ³ /s
- Eveniments rars (HQ ₃₀₀)	35 – 38 m ³ /s	15'000 – 26'000 m ³ /s

El cass d'eveniments regulars eis ei da quintar cun pauca glera. En cumbinaziun cun boas sto vegnir quintau cun considerabels quantums d'aua e glera.

Il rempar cun in volumen da rodund 9'000 m³ po retener eveniments da 100 onns (HQ₁₀₀). Il rempar meglierescha denton era la situaziun per eveniments da 300 onns (HQ₃₀₀), quei cunzun ella part sut dil vau.

1.6 Rempar da retensiun e per dosar

Cul rempar ella Val Acletta vul ins retener boas che survargan la dimensiun d'ina dracca da 30 onns. Consequentamein sto il rempar vegnir svidaus suenter in'emplenida, quei che pretenda in access per camiuns. En l'emprema fasa ha il projectader previu ina pista d'access cun ina pendenza media da ca. 12%. La suprastanza communal ei denton dil meini che sigl empren tschancun dueigi igl access succeder sur la Via Luzzas. Quei ha per consequenza che la pendenza digl

access naven dalla Via Luzzas s'augmenta per part sin 17.5%. Ord vesta dalla suprastanza communal ei quella pendenza responsabla. Il planisader vegn tier la conclusiun ch'igl access seigi pusseivels mo cun vehichels cun tracziun da tuttas rodas. Igl access denter la Via Luzzas el rempar da retensiun survescha igl unviern sco untgida per la pista dalla Val Acletta.

Igl inschignier tracta la damonda davart il manteniment dil rempar da retensiun ed ils rempars da deviazion en in rapport separau (mira annexa 6 tiel rapport tecnic). Sin pagina 11 da quell'annexa menziunescha el explicit il concept en seracass.

1.7 Finamira dil project

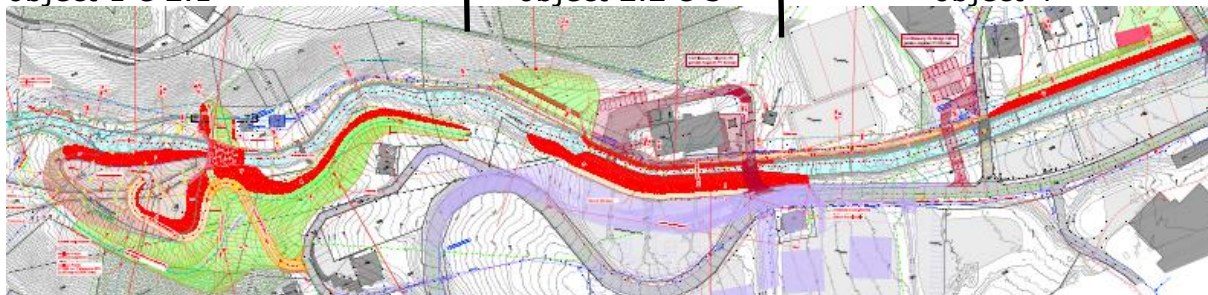
Entras la realisaziun dil project vul ins contonscher per zonas habitadas e da mistregn - el cass d'eveniments regulars e singuls egl interval dad 1 entochen 100 onns - in schurmetg cumplein. Medemamein duein ils objects da schurmetg procurar per ina buna protecziun el cass d'eveniments cun intensitads mediocras e fermas singularas (perioda da serepeter da 100 -300 onns).

Ils quater objects dil project

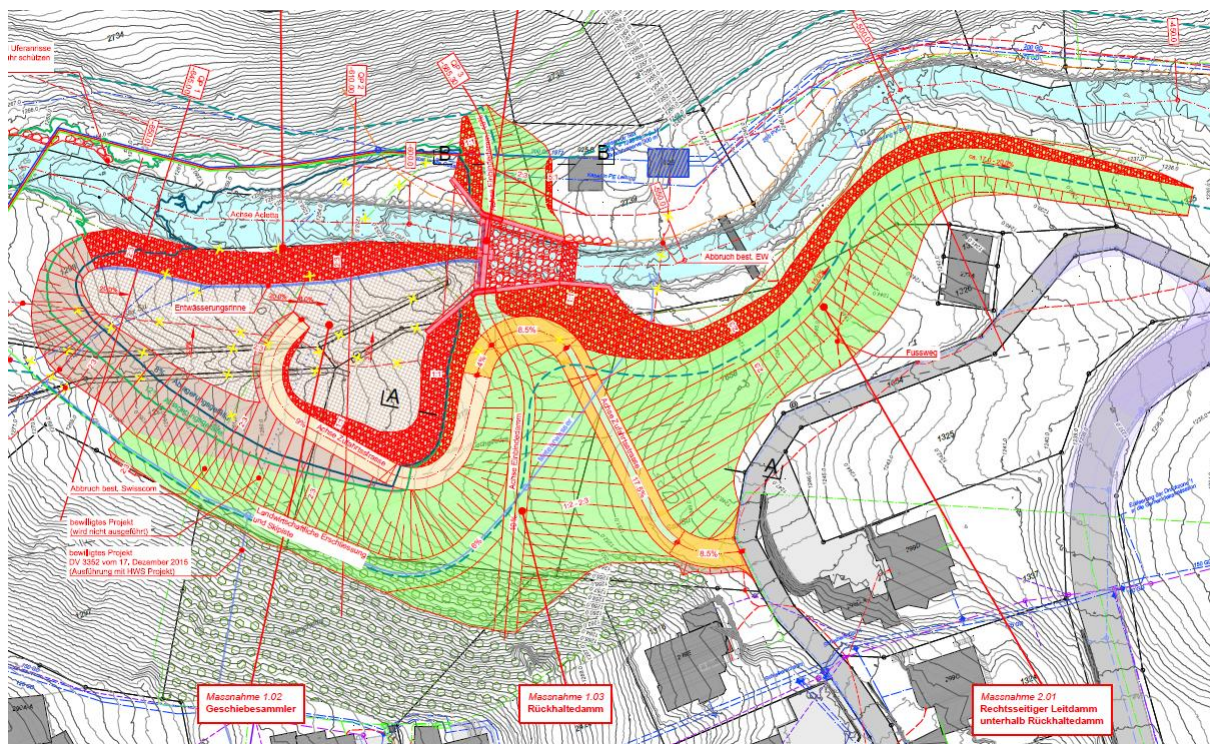
object 1 e 2.1

object 2.2 e 3

object 4

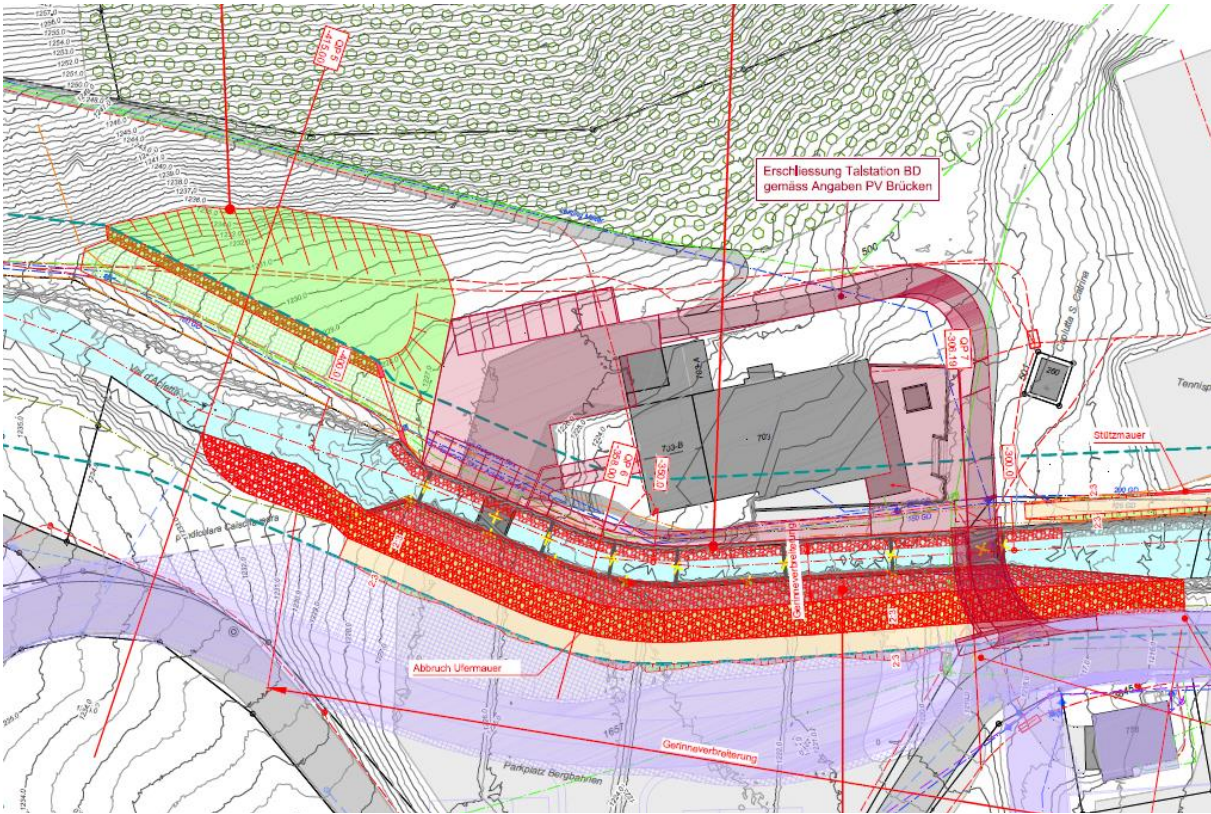
Survesta project entir

Survesta object 1

ed

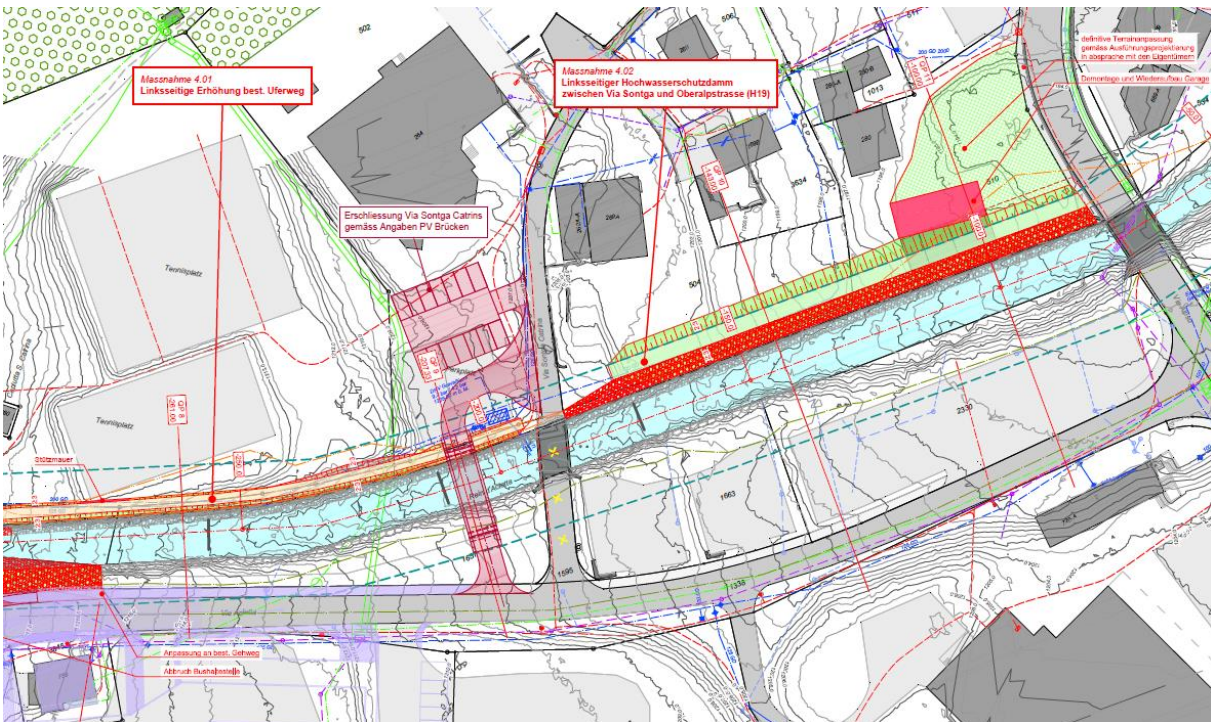
object 2.1

Survesta object 2.2

ed

object 3

Survesta object 4

1.8 Dimensiun ed incarica publica

La construcziun ed il manteniment da rempars ed uestonzas ei in'incarica publica. Ord quei motiv ha la vischnaunca cun sustegn da cantun e confederaziun revitalisau igl Ual d'Acletta naven dil viaduct MGB entochen a Raveras. Il project actual preveda in niev rempar ella Val Acletta, la sanaziun e completaziun dils rempars da deviazion sil tschancun entochen la staziun da val a Sontga Catrina, la sanaziun urgenta ed adattaziun dils rempars sin l'altezia dalla staziun da val dallas Pendicularas e la sanaziun digl uor naven da Sontga Catrina entochen Funs. Sil tschancun denter Funs ed il viaduct MGB ei la situaziun actualmeins buca urgenta, aschia ch'igl ei previu leu neginas mesiras.

2. Via Acletta

2.1 Pertgei ina correctura dalla via

Enconuschentamein preveda il project pil Catrina Resort treis colligiazions cun la Via Acletta, numnadamein ina colligizion el sidost sco access tier la stizun nova. Allora igl access tier la garascha sutterrana cun 148 parcadis sut l'actuala Bargia Catrina (anteriura Treglia) ed in tierz access el contuorn dalla pista da skis actuala. In quart access ei planisau pils parcadis el liber previ sur il resort a Sax.

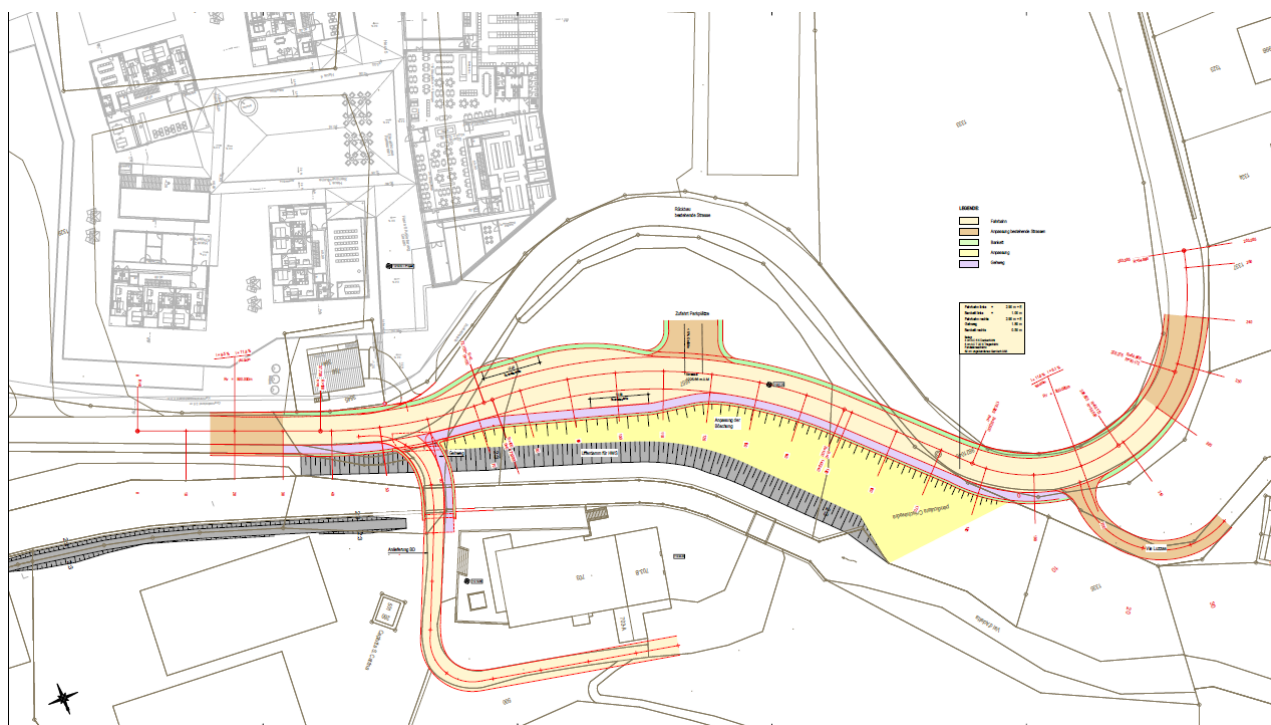
Cunzun la sbuccada dalla garascha sutterrana ella Via Acletta corrispunda buca allas pretensius dalla segirtad da traffic. La vesta ensiviar ei memia cuorta e munta in prighel pils automobilists. Per quei renvieschan la polizia stradala (polizia cantunala) ed igl uffeci da construcziun bassa la lubientscha per quella sbuccada. Per buca impedir la procedura d'approbaziun pil resort ha igl uffeci da construcziun bassa sistiu la procedura d'approbaziun concernent las sbuccadas tier la Via Acletta. Aschinavon che la correctura dalla via sa vegnir realisada, ei ina lubientscha per la sbuccada ella Via Acletta pusseviva. Ina reducziun dalla spertadad dad oz 80 km/h sin 50 km/h vegn a megliar la situaziun da traffic. Actualmeins renviescha la polizia stradala ina reducziun dalla spertadad. En connex cun la realisaziun dil Catrina Resort vegnan ils criteris per ina reducziun ad esser adempli.

Il plan d'avertura pigl areal Catrina preveda la construcziun d'in passapei entochen sisum la parcella 1329 per megliar la situaziun dils pedunzs el contuorn dils parcadis sco era ina migliur dallas fermadas dil bus local. Cheu eis ei da menziunar ch'il project surluvrau per la correctura dalla via ch'ei vegnius sviluppaus suenter l'approbaziun dil plan d'areal preveda empau in'otra sligiazion pil passapei. Il passapei vegness en quei cass construius da maun dretg – denter la Via Acletta ed igl Ual d'Acletta – e possibilitass cheutras ina colligiazion directa cun la Via Luzzas che survescha era sco senda. La construcziun da passapeis ei tenor lescha cantunala da vias in'incarica dalla vischnaunca. Contribuzions da 30 % vid ils cuosts conceda il cantun denton vid la construcziun da fermadas pil bus local.

Ferton ch'ei setracta tier la realisaziun dils stabiliments pil traffic plaun – passapei e fermadas bus local – claramein d'incaricas communalas, ei la Via Acletta sco via da comunicaziun cantunala in'incarica dil cantun. Cunquei che la correctura dalla via ei necessaria muort la construcziun dil resort e buca sin fundament da criteris necessaris pil manteniment resp. per motivs stradals, ei quella correctura da finanzia cumpleinamein entras l'interessenza privata resp. la vischnaunca.

2.2 Project dalla via

Il project preveda sper la correctura dalla via la construcziun d'in passapei niev e da fermadas pil bus. Il passapei sco era las fermadas corrispundan als basegns dil temps. Sper la segirtad dils pedunzs che van enviers Acletta mitigheschan il passapei e las fermadas pil bus local era la situaziun pil traffic plaun el contuorn da Sontga Catrina. En cumbinaziun cun la construcziun dils rempars e la correctura dalla Via Acletta eis ei pusseivel da curreger quella situaziun e da procurar per fermadas che corrispundan allas preteniuns per la segirtad dil traffic sco era da personas handicapadas.

Plan davart la correctura dalla Via Acletta

3. Cuosts

La survesta dils cuosts (exactadad 10%) se presenta sco suonda:

Project	Rempar Val Acletta	Via Acletta	Remarcas
Rempar ed uors	4'679'390		
Dislocaziun via cantunala		620'000	
Passapei e fermadas bus local		260'000	
Recultivaziun contuorns via		120'000	parcadis e via
Total	4'679'390	1'000'000	cuosts bruts incl. TPV

4. Finanziaziun

4.1 Principis

Igl ei da differenziar denter la part publica resp. l'incarica dil stadi e la part privata. El cass dalla Val Acletta la vischnaunca, el cass dalla correctura dalla Via Acletta il patrun da baghegiar privat. Lez sa grazia alla correctura dalla via realisar ils differents access per ses intents, ferton che la vischnaunca ei tenor lescha cantunala da vias obligada da financiar e mantener ils passapeis. Il cantun paga contribuziuns vid la realisaziun dallas fermadas pil bus local, aschinavon che quellas corrispundan allas pretensiuns dalla segirtad da traffic ed allas directivas concernent personas impedidas.

Igl investur Marcus Weber ha confirmau che las Pendicularas Mustér mettan il terren necessari per il project dil rempar Ual Acletta gratuitamein a disposiziun. Plinavon eis el prompts da pagar ina contribuziun da 20% dils cuosts netto, denton maximalmein 1 milliun francs al rempar sco era alla correctura dalla via cantunala (senza passapei e fermadas dil bus local). Quella contribuziun succeda ord interess direct dallas investiziuns. Vid ils cuosts da frs. 2'612'390.-- corrispunda ina contribuziun da 20% a frs. 522'480.--.

Il cantun ha mess en mira ina contribuziun "infrastructura relevanta per il sistem" dad 1 milliun francs per il Catrina Resort. Quei pretenda denton ina cumpletaziun dall'ordinaziun entras la Regenza. Tenor cusseglier guvernativ dr. J. D. Parolini vegn quella fatschenta suttamessa alla Regenza. Silsunter sa ina damonda per ina contribuziun vegnir tractada. Il pagament va directamein alla Catrina Resort SA. Igl investur Marcus Weber ei sedeclaraus prompts da metter il milliun francs a disposiziun per il project.

Igl uffeci da construcziun bassa dil Grischun (partiziun ustonzas encunter torrents) metta en mira contribuziuns federalas e cantunalas al project dil rempar. En connex culs resultats dalla calculaziun entras in biro specialisau vegnan 73% dils cuosts totals da rs. 4'500'000.--, quei vul dir frs. 3'285'000.-- renconuschi sco basa per contribuziuns federalas e cantunalas. La contribuziun federala munta aschia a frs. 1'150'000.-- (35%) e la contribuziun cantunala a frs. 657'000.-- (20%) dils cuosts renconuschi. Totalmein ein frs. 1'807'000.-- contribuziuns federalas e cantunalas vegnidas messas en mira. Quella summa ei marcantamein pli aulta che calculau antruras. Il departament cantunal vegn a suttametter quella proposta alla Regenza per decisiun.

4.2 Repartiziun dils cuosts e contribuziuns

Risguardond ils differents interess en vischnaunca ei ina delegaziun dalla suprastonza communal s'entupada cugl investur Marcus Weber per sediscuorer cun el davart la repartiziun dils cuosts, risguardond las incaricas adossadas alla vischnaunca tenor dretg sco era las obligaziuns che sedattan sin fundament dall'interessenza privata entras la correctura dalla Via Acletta.

Survesta dils cuosts Val Acletta e Via Acletta:

Project	Cuosts	Contribuziuns Pencularas e Catrina Resort	Contribuziuns cantun e confederaziun	Cumpart Vischnaunca
Total	5'679'390	1'522'480	1'843'000	2'313'910
Val Acletta	4'679'390	782'480	1'807'000	2'089'910
Via Acletta	620'000	620'000	0	0
Passapei	140'000	0	0	140'000
Fermadas bus local	120'000	0	36'000	84'000
Recultivaziun contuorns via	120'000	120'000	0	0

Cun la planisaziun digl uor Val Acletta ei semussau ch'ina correctura dalla via cantunala ei indicada e porta numerus avantatgs ton per ils pedunzs, hosps, bus local ed autos. Ord quei motiv succeda la correctura dalla via cantunala d'Acletta en cumbinaziun cul project Val Acletta. Ton la construcziun dil passapei sco era dallas fermadas pil bus local ein incaricas communalas.

Sper ils cuosts dalla correctura dalla Via Acletta separticipeschan las Pencularas Mustér ed il Catrina Resort cun frs. 782'480.-- vid il project Ual Val Acletta. Cheutras vegn l'interessenza privata vid il project risguardada e semova en ina grondezia responsabla.

Cun risguardar las contribuziuns entras igl investur Marcus Weber (frs. 1'522'480.--) e las contribuziuns federalas (frs. 1'150'000.--) sco era cantunalas (frs. 657'000.--) sereducescha la cumpart communal sin rodund 2.3 milliuns francs.

Tenor il plan da finanzas ei quella investiziun finanziabla e responsabla. Igl ei reussiu da contonscher ina finanziaziun optimala. Cheutras sa il Catrina Resort vegnir construius sco planisau. La cumpart communal correspunda a maximalmein 3.8% dalla summa da 60 milliuns francs pil Catrina Resort (cumpart Reka rodund 7% dall'investiziun). Tier ina decisiun negativa croda la cumpart digl investur Marcus Weber da biebein 1.5 milliuns francs.

4.3 Investiziuns Pencularas Mustér / Catrina Resort / Crest Acletta / vischnaunca e Corporaziun d'aua Spina da Vin

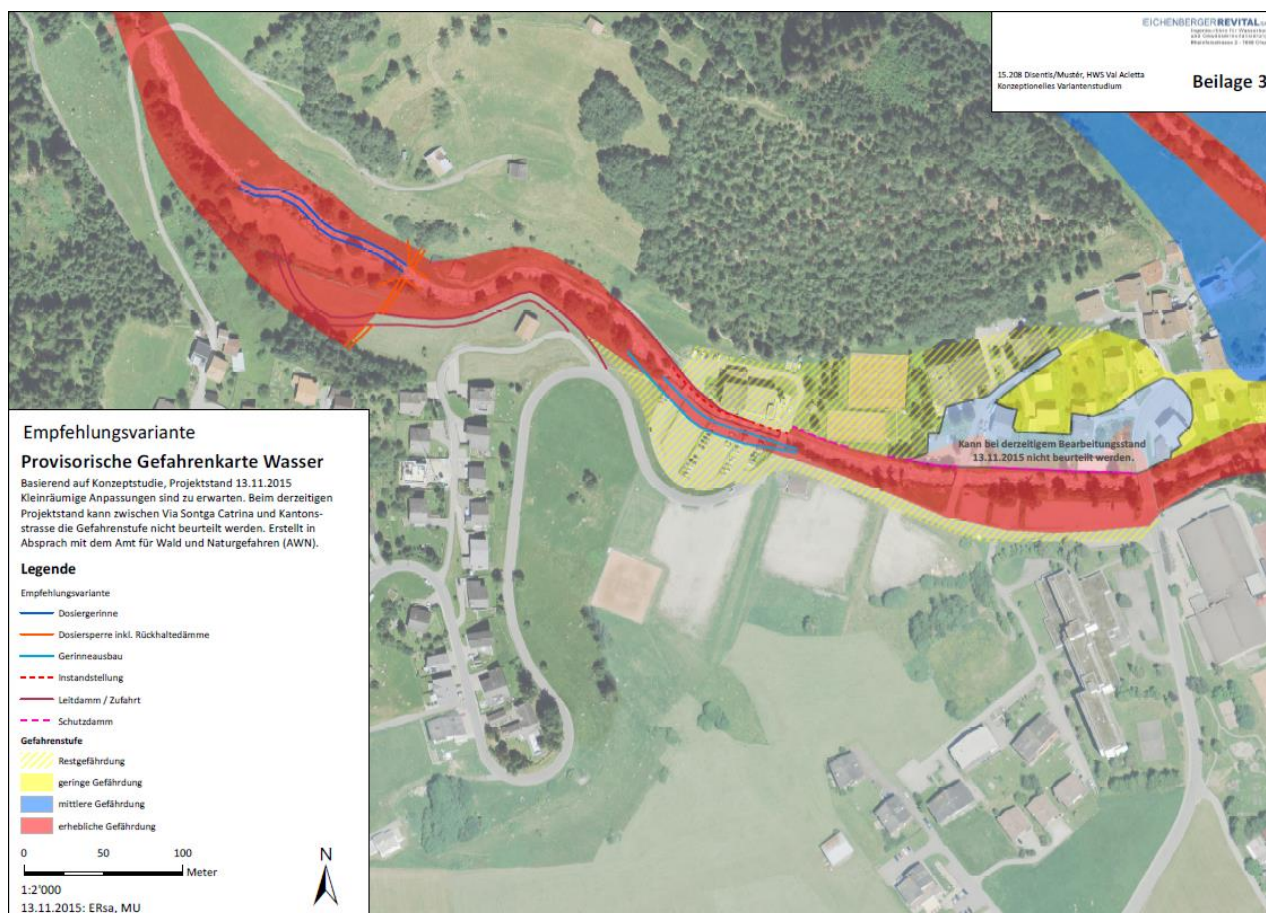
Marcus Weber ha orientau la populaziun a caschun dalla sera d'informaziun dils 24 d'october 2016 sur dallas grondas investiziuns previdas. Quellas investiziuns aulzan la vischnaunca da Mustér e la regiun en in'otra posiziun turistica e dattan slontsch per ulteriuras investiziuns privatas e publicas.

Rodund 40 novas piazzas da lavur vegnan creadas. Las rodund 20 - 25 piazzas stablas - quei entras il menaschi d'unviern e da stad dil resort planisau - porschan era a nossa populaziun la pussevividad d'anflar lavur ella regiun. Las sinergias che seresultan per differents secturs dil commerci sco era per auters investurs (p.ex. casas da persunal, frequenzas CSC) ein fetg grondas.

Las Pencularas Mustér realiseschan el decuors digl atun 2016 l'avertura dil Crest d'Acletta. Quei quartier possibilitescha la construcziun da pliras casas tenor las resalvas dalla lescha federala davart habitaziuns secundaras. Las Pencularas han planisau d'ereger casas pil persunal all'entschatta dil quartier.

4. 4 Avantatgs dallas investiziuns previdas

Entras las mesiras planisadas crodan pliras surfatschas cumpleinamein ord la zona da prighel gronda (cotschna) ed ord la zona blaua.

Carta da prighel suenter la construcziun dallas mesiras previdas

Pil Catrina Resort planisau porta quei gl'avantatg che mesiras da schurmetg vid igl object sez ston buca vegnir realisadas.

Entras realizar il project sa la gronda part dil quartier da Funs desister da mesiras enteifer ina zona da prighel 2. La reduenziun dalla zona cotschna cumpeggia era ils objects a Funs sco era per liung dil vau d'Acletta tochen al niev rempar planisau a Sax. La resca d'ina inundaziun per la part sut digl Ual d'Acletta Gonda – Raveras vegn minimada per ils cass HQ₁₀₀ e HQ₃₀₀.

Ils mirs d'ustanza naven dalla staziun da val dallas Pendicularas entochen al stradun cantunal ston medemamein vegnir sanai. La sanaziun da quels mirs ei ina part integrala dil project Val Acletta.

4.5 Pertgei ina tala investiziun

Plirs fatgs han menau tier quei project, cunzun la nova zona da prighel d'aua fixada a basa dallas prescripziuns federalas. La carta da prighel ha per consequenza che differents baghetgs ein vegni integrai ella zona blaua. Consequentamein ei la situaziun da prighel per la staziun da val dallas Pendicularas, sco era da differents habitadis e da zonas da baghegiar existentas, semidada. Ils fundaments dils mirs dils

rempars da deviazion sper la staziun a Sontga Catrina ein lavai suto e ston vegnir remplazzai. En cass da malauras flessegia l'aua dalla Val Acletta davos ils rempars e sin las parcelas privatas a Sontga Catrina e Funs. Ulteriuramein ha la Corporaziun d'aua Spina da Vin stuiu far investiziuns per segirar il provedimant d'aua dil Vitg da Mustér e tuttas fracziuns egl ost.

En connex cun la realisaziun dil vitg da vacanzas Reka ha la vischnaunca pagau ina contribuziun da frs. 1'750'000.-- vid quell'investiziun. La contribuziun dalla vischnaunca ha da lezzas uras evocau in'investiziun da rodund 25 milliuns francs. Ordlunder ei seresultau in diember da 52 habitaziuns.

Sper las investiziuns da 60 milliuns francs el Catrina Resort cun 142 habitaziuns administradas turisticamein, in hostel cun 26 stanzas e 52 letgs, restauraziun e menaschis da vendita ein pervidas ulteriuras investiziuns. A vesta dallas investiziuns previdas ei l'expensa dalla vischnaunca en connex cun las mesiras da segirtad ella Val Acletta giustificada.

Sco gia menziunau sebasan las mesiras previdas sin malauras entochen ina dimensiun d'in eveniment HQ₃₀₀. Il projectader ha giu l'incarica d'intercurir la situaziun enteifer igl intsches pil project, denton spetga la suprastanza communal en cass da grondas draccas era ina migliur pil tschancun da Gonda entochen a Raveras.

4. 6 Ponderaziuns finalas

Il cussegl da vischnaunca ha concediu ils 29 da schaner 2016 in credit da planisaziun da frs. 160'000.-- per il rempar Ual Val Acletta. Questa primavera ei il project vegnius planisau en detagl (exactadad da 10%). Suent ch'ils emprems resultats intermediars ein stai avon maun, ein quels vegni discussiunai culs representants dils uffecis cantunals e las organizaziuns digl ambient. Ils giavischs e las propostas ein vegnidadas risguardadas per gronda part el project en detagl. Cun quei agir duein protestas e resalvas ella procedura d'approbaziun vegnir impeditas. Medemamein ein ils vischins pertuccai en connex cugl acquist da terren vegni envidai ad ina informaziun davart las consequenzas dil project sin lur proprietad.

Il project cuntegn il rempar cun las novas punts sur igl Ual d'Acletta sco era la correctura dalla Via Acletta cun in niev passapei e novas fermadas pil bus local sin quei tschancun. Cantun e Confederaziun sustegnan las investiziuns e promovon cheutras era l'economia ed il turissem ella regiun. La suprastanza communal ed il cussegl da vischnaunca ein dalla ferma perschasiun ch'ei setracta d'ina investiziun cun prioritad primara. Cun quellas investiziuns vegn creau las premissas per nies avegnir economic. Ei vegn realisau letgs caulds (habitaziuns administradas, combras) e cheutras procurau per frequenzas ed aschia dau lavur ad ina gronda part da nossa populaziun. Il rempar dalla Val Acletta sto vegnir sanaus sil pli tard en entgins onns, denton senza l'actuala pusseivladad da recaltgar contribuziuns da tiarzas personas.

Quei project ei indirectamein ligiaus vid nies svilup economic e turistic e perquei evidents. Las investiziuns en "nossas" pendicularas ein ina schanza unica el temps dad oz ed aulza nus en ina meglia situaziun turistica.

Lein nezegiar quella schanza per Mustér, per nus ed approbar il project e conceder il credit necessari. Cheutras dein nus in clar segn ad in bien svilup turistic per nossa vischnaunca.

Concernent la lubientscha da baghegiar han entochen oz cun excepziun digl uffeci da construcziun bassa e la polizia stradala tuts uffecis priu posiziun en senn affirmativ. Ils 25 d'october 2016 ha la Regenza approbau il plan d'areal Catrina, aschia che la lubientscha da baghegiar pil resort sa vegnir concedida proximamein.

La suprastanza communal vegn proximamein a surdar l'incarica davart la coordinaziun dallas lavurs d'avertura e provediment. Cheu eis ei necessari ch'in inschignier coordineschi las lavurs da projectaziun, submitziun e survegionza pils portaders publics e privats.

5. Proposta

Considerond ils fatgs suramenziunai propona il cussegl da vischnaunca unanimamein e senza abstenziuns d'approbar il project e conceder il credit net da frs. 2'300'000.-- pil rempar Val Acletta e la correctura dalla Via Acletta.

En num dil cussegl da vischnaunca

Il president:

Livio Zanetti

Igl actuar:

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 31 d'october 2016

Documentaziun:

Dils documents e plans sa vegnir priu investa en casa communal ella stanza da spetga nr. 10.

III. Messadi: Projects Pendicularas Mustér - Contribuziuns

Preziadas convischinas e preziai convischins

La populaziun ei vegnida informada ils 24 d'october 2016 da Marcus Weber sur dallas grondas investiziuns ch'el, sco niev possessur dallas Pendicularas Mustér e dil Catrina Resort, ha previu. Ei setracta d'in resort, d'ina pendiculara da colligaziun Sedrun - Parlet e dil project d'ennevar.

1. Ina schanza unica per la regiun

Cun las grondas investiziuns da 90 milliuns francs da Marcus Weber e las Pendicularas dat ei a Mustér niev slontsch, vegnan las pernottaziuns augmentadas, dat ei in considerabel augment da letgs, crescha l'attractivitat da Mustér, vegn manteniù e creau novas plazzas da lavur, san las frequenzas da hosps vegnir augmentadas, vegn dau in signal positiv per tut ils auters menaschis, vegn promoviu il svilup e dau lavur e fadigia al mistregn indigen. Pia eis ei era davart dalla vischnaunca da nezegiar la caschun e d'investar cun perschuasium pil beinstar da nos vegnentsuenter! Mustér ha in grond potenzial da svilup!

2. Pendicularas Mustér SA

Ina gruppa d'investurs cugl investur principal Marcus Weber han acquistau 2015 dalla Arenbergische Gesellschaften la maioritad dallas aczias dallas Pendicularas Mustér SA. Plinavon ha Marcus Weber cumprau igl anteriur Hotel Baur e midau il num en Catrina Resort SA.

Marcus Weber pren sco suonda posiziun tier siu engaschament a Mustér: *Durch meine langjährige freundschaftliche Beziehung mit Urs Häfliger habe ich vor einigen Jahren mein Ferienhaus in Disentis gebaut. Er hat mich auch mit den Hauptaktionären der Bergbahn in Kontakt gebracht, welche an einem Verkauf ihrer Aktien interessiert waren. Nach einer eingehenden Analyse war klar, dass **Disentis durch seine Lage und seine Umgebung noch erhebliches touristisches Potenzial hat.** Was fehlt sind ausreichend Betten. Dies umso mehr als Disentis kein grosses Potenzial für Tagestourismus hat.*

Somit war bereits beim Kauf der Aktienmehrheit klar, dass erhebliche Investitionen in Unterkünfte notwendig sind. Mit der Verbindungsbahn Sedrun - Parlet kann vorab im Sommer eine grossartige Bergwelt erschlossen werden. Ein Angebot, welches den Sommertourismus erheblich ankurbeln soll. Auch kann nun im Winter ein grosses Angebot vom Gemsstock über Oberalp bis Disentis im Tarifverbund genutzt werden. Die Beschneigung stellt eine Lebensversicherung für die Bergbahnen und für sämtliche touristische Infrastruktur und das regionale Gewerbe dar. Ohne eine künstliche Beschneigung ist die touristische Zukunft gefährdet.

Alle diese Vorteile und sicherlich auch eine persönliche Verbundenheit mit Disentis sind die Gründe für diese hohen Investitionsentscheide und mein Engagement.

3. Situaziun da partenza

Gia dapi biars onns sto la destinaziun Mustér Sedrun registrar considerablas reduziuns da pernottaziuns. Ton la reduziun marcanta dapi 2000/2001 (Intersoc) sco era la digren annuala da pernottaziuns ein alarmontas. Il turissem ei nossa petga principala e sche quella pitescha ein tuttas autras branschas sco ustrias, il commerci en detagl ed era da transport pertuccadas. Muort nossa situaziun geografica ei la cumpart dils hosps dil di duront igl unviern marginala. Sulettamein duront il temps da stad han ins saviu augmentar il diember dils hosps dil di. Muort il svilup dil turissem e la reduziun dallas pernottaziuns han divers menaschis da hotellaria midau intent ni ein vegni serrai.

El Catrina Resort Hotel ei gia vegniu investau rodund 2 milliuns francs cun renovar cumpleinamein las combras e la cuschina. Ultra da quei ei era vegniu sanau e modernisau l'ustria a Caischavedra per biebein 3 milliuns francs. Quella nova purschida vegn apprezzada ton dils hosps sco era dils indigens.

4. Tgei ei previu?

4.1 Catrina Resort

Sils parcadis dallas Pendicularas ha la Catrina Resort SA previu da construir in resort da vacanzas cun rodund 140 habitaziuns (rodund 600 letgs) administradas. Supplementarmein vegn erigiu in hostel cun rodund 80 letgs e localitads da vendita e commerci. Actualmein ein aunc il plan d'areal sco era la lubientscha da baghegiar pendants. Per saver conceder las lubientschas ei il consentiment dil suveran pil credit per il rempar Ual d'Acletta cun la correctura dalla via necessaris. Ei vegn quintau cun in volumen d'investiziun per il Catrina Resort da rodund 60 milliuns francs.

Visualisaziun dil Catrina Resort

4.2 Ennevar territori da skis (Sontga Catrina entochen Gendusas)

Muort l'altezia e la situaziun geografica dil territori da skis ei quel per ordinari segirs da neiv e perquei han ins entochen ussa desistiu d'ennevar artificialmein. Ils davos onns eis ei denton adina puspei capitau che la neiv ei vegnida tard, ni schizun memia tard ed era buca tonta sco quei ch'ei havess duvrau per metter en funcziun igl entir menaschi. Era igl unviern vargau ei la neiv curdada fetg tard, quei che ha giu per consequenza ina marcanta sperdita da sviulta sur Nadal da biebein 1 milliun francs. Pils menaschis el vitg ei la davosa stagiun d'unviern era stada miserabla. Il secuntener dils hosps ei semidaus fetg ils davos onns, quei che vul dir ch'els pretendan ch'ei hagi dad haver neiv sin che la stagiun entscheiva. Ei gida nuot sche las relaziuns da neiv ein grondiusas la primavera – la stagiun ei lu vargada ed ils hosps naven.

Per saver garantir e meglierar la purschida ei previu d'ennevar il territori denter Sontga Catrina entochen Gendusas. Il project vegn realisau en treis etappas. L'emprema etappa preveda d'ennevar las pistas denter Caischavedra e Gendusas. La secunda etappa cuntegn la construcziun d'in lag d'accumulaziun (lag artificial) e la tierza etappa l'ennevada dalla pista a val (Caischavedra - Sontga Catrina). La realisaziun dil project d'ennevar ei preveda enteifer tschun entochen diesch onns. Ils cuosts per la realisaziun dil project d'ennevar ein calculai cun rodund 9 milliuns francs.

4.3 Colligiazioni Sedrun-Cungieri-Parlet e runal Cuolm da Vi

En connex cun la realisaziun dalla cabina ei previu d'ereger in niev restaurant da panorama alla staziun da muntogna Cuolm da Vi. Per saver financiar la colligiazioni e l'ennevada ha la radunonza generala dallas Penderas Mustér approbau ils 11 da settember 2015 in augment dil capital d'acziun da 2.8 milliuns francs. Cun la colligiazioni duei en emprema lingia vegnir augmentau l'attractivitat ton per la stagiun d'unviern sco era da stad. En la concepziun generala dil Catrina Resort munta la colligiazioni in augment dall'attractivitat e garantescha cheutras ina megliera utilisaziun. Igl augment dil cash-flow ei denton mo pussevils cun tariffas coordinadas cun l'Arena da skis Andermatt-Sedrun. Ei vegn quintau cun frequenzas supplementaras denter 25' e 30'000 per onn. Cun preveder in runal Cuolm da Vi sa la purschida al Parlet vegnir optimada e megliada. Ils cuosts per la colligiazioni Sedrun-Parlet cul runal ein calculai cun 15 milliuns francs. Supplementarmein quantan ins per la construcziun dil restaurant da panorama cun rodund 4 milliuns francs. Il restaurant vegn denton pér realisau en secunda prioritad. Quella nova colligiazioni augmenta considerablamein cunzun la purschida da stad.

4.4 Crest d'Acletta

Igl onn 2008 ha il suveran approbau la revisiun totala dalla planisaziun locala. Ina cumpart ei stada l'enzonaziun dil Crest d'Acletta, ch'ei en proprietad dallas Penderas Mustér. En in contract s'obligheschan las Penderas d'impunder la plivalur da quell'enzonaziun egl import da frs. 810'000.-- per augmentar l'attractivitat dil territori da skis e per indrezs d'ennevar. Quell'obligaziun ei vegnida ademplida, aschia ch'ei exista neginas obligaziuns pli. El decuors d'uonn ei previu l'avertura dil quartier Crest d'Acletta e l'auter onn vegn erigiu duas casas d'ina famiglia sco era duas casas da personal cun mintgamai 12 habitaziuns per personal dil resort, dallas Penderas sco era per stagiunaris.

5. Strategia per revitalisar il turissem

5.1 Program d'impuls turissem 2016-2019 dalla confederaziun

Il program d'impuls ha la suandonta finamira "Gezielte Förderung von regional bedeutsamen Infrastrukturen in Tourismusdestinationen zur Steigerung der Wettbewerbsfähigkeit, insbesondere im Beherbergungsbereich (Ergänzung zur Hotellerie Förderung SGH) sowie bei touristischen Transport- und Freizeitanlagen".

En consequenza dalla decisiun negativa per la realisaziun dil project "Porta Alpina" ha la confederaziun en collaboraziun culs cantuns Valleis, Tessin, Uri e Grischun iniziou il project San Gottardo 2020. El rom da quei project duei vegnir susteniu projects turistics cun emprests senza tscheins (confederaziun) e cun contribuziuns à fonds perdu (cantun). Da quei instrument san ton la colligiaziun dallas pendicularas Andermatt-Sedrun sco era la colligiaziun Sedrun-Cungieri-Parlet profitar. Tonpli eis ei da nezegiar ussa quella caschun ed investir en nies futur. Buca mo igl investur ei perschadius dil potenzial da nosa regiun, era nus essan perschadi ch'il turissem ha in futur.

Model dil Catrina Resort a Sontga Catrina

5.2 Strategia da svilup Surselva

Las vischnancas dalla regiun Surselva han definiu en l'agenda 2030 (avrel 2015) la strategia da svilup dil liug cun fixar las finamiras, il accents e las mesiras. In punct central ei da revitalisar il turissem: "Steigerung der Frequenzen, um die Auslastung und dadurch die Rentabilität der Kerntourismuswirtschaft (Berherbergungswirtschaft, Bergbahnen, Gastronomie) und somit die regionale Wertschöpfung zu erhöhen und Arbeitsplätze langfristig zu sichern". Ei ha aunc in grond potenzial da revitalisar il turissem. Cun procurar ch'il pass dil Lucmagn seigi pli segirs igl unviern san ins augmentar las frequenzas dils hosps dil sid e quei buca mo dalla Svizra, mobein era dall'Italia. En vesta ch'igl ei deplorablamein en biars loghens turistics fetg

malruasseivel, magari schizun malsegir, vegn quei el futur ad augmentar las frequenzas en Svizra, el Grischun ed era en Surselva.

Il plan da mesiras accentuescha l'impurtonza dils divers projects turistics ella Sursassiala (colligiazions territoris da skis Andermatt-Sedrun-Mustér, Catrina Resort, Disentiserhof, enneveda territori da skis Mustér, Center da sport e cultura). Plinavon cuntegn l'agenda 2030 divers auters projects d'impurtonza regionala. Cheu seigi mo menziunau la loipa da cuorsa liunga Trun - Mustér - Sedrun sco era il project da viandar e da mountainbike. Quels projects vegnan realisai enteifer ils proxims onns ed ein era impurtonts pil svilup turistic.

Sper l'agenda 2030 per la Surselva ei era vegniu elaborau ina strategia da svilup per las vischnauncas da Sursassiala. Quell'agenda cuntegn ina descripiun pli detagliada dils projects dallas treis vischnauncas e fuorma ina basa per retscheiver contribuziuns cantunalas e federalas.

Sut il tetel "San Gottardo 2020" obtegnan las pendicularas contribuziuns federalas en fuorma d'emprests senza tscheins sco era contribuziuns cantunalas d'equivalenza (à fonds perdu). Ton per la colligiazion denter Andermatt e Sedrun sco era per la colligiazion denter Mustér (Parlet) e Sedrun ein contribuziuns vegnidias garantidas ni messas en mira. Cundizunau ei denton ina participaziun dallas vischnauncas da Tujetsch e Mustér.

5.3 Tgei impurtonza ha igl ennevar?

Eine Untersuchung zur aktuellen Situation und zu den wirtschaftlichen Perspektiven der Beschneigung in der Schweiz (rapport final Prof. Dr. T. Bieger, T. Riklin, C. Baudenbacher)

Heute stecken viele Destinationen und Skigebiete in einem eigentlichen Dilemma: Abnehmende Schneesicherheit aufgrund der globalen Klimaerwärmung steht steigenden Anforderungen der Nachfrager und der Skiindustrie nach berechenbarer Schneesicherheit und Unabhängigkeit von Wetter und Klima gegenüber (vgl. Hahn, 2004; Doering & Hamberger, 1996). Neuste Studien prognostizieren (u. a. Climate Change in the European Alps) bei einem Temperaturanstieg um 4 Grad Celsius eine Abnahme der schneesicheren Skigebiete in den Alpen von heute 91 % auf 30 % (Abegg et al. 2007). Gleichzeitig nehmen die Anforderungen der Kunden in Bezug auf Preis-/Leistungsverhältnis und Pistenqualität zu.

Schnee stellt heute mehr als je zuvor ein entscheidender Wettbewerbsfaktor dar. Ohne den Einsatz von Beschneigungsanlagen mit Kompaktschnee und die damit verbundene Schneesicherheit ist die notwendige Attraktivität insbesondere für Aufenthaltsorte und damit die touristische Auslastung der Beherbergungs-industrie und die Wertschöpfung vorwiegend in wirtschaftlich schwachen Randregionen stark gefährdet.

Im Geschäftsjahr 2007/2008 erwirtschafteten die Schweizer Seilbahnen Verkehrserträge von rund CHF 950 Mio., wobei davon 78 % in der Wintersaison erwirtschaftet wurden (Seilbahnen Schweiz, 2008).

Per la pli gronda part dils hosps da skis ei la segirtad da neiv il motiv decisiv per ina reservaziun d'ina destinaziun. Schebein ei settracta da neiv naturala ni artificiala ei pil pli buca essenzial.

6. Finanziaziun dallas investiziuns

Catrina Resort (finanziaziun entras investurs e tiarzas personas) frs. 60'000'000.00

Project ennevar frs. 9'000'000.00

NRP emprest confederaziun (24%) frs. 2'160'000.00

Contribuziun d'equivalenza cantuns frs. 410'000.00

Contribuziun cantunala (infrastructura relevanta pil sistem) frs. 1'000'000.00

Contribuziun communal frs. 2'000'000.00

Contribuziun entras tiarzs (Pencularas Mustér) frs. 3'430'000.00

Colligiaziun Sedrun-Cungieri-Parlet e runal Cuolm da Vi frs. 15'000'000.00

NRP emprest confederaziun (24%) frs. 3'600'000.00

Contribuziun d'equivalenza cantuns frs. 690'000.00

Emprest tscheinsiu vischnaunca da Mustér frs. 2'500'000.00

Emprest tscheinsiu vischnaunca da Tujetsch frs. 2'500'000.00

Contribuziun entras tiarzs (Pencularas Mustér) frs. 5'710'000.00

Survista dallas contribuziuns per ennevar e la nova colligiaziun

Cumpart NRP emprest confederaziun frs. 5'760'000.00

Contribuziun d'equivalenza cantuns frs. 1'100'000.00

Contribuziun cantunala frs. 1'000'000.00

Contribuziun communal frs. 2'000'000.00

Emprests vischnauncas (Mustér e Tujetsch) frs. 5'000'000.00

Contribuziun entras tiarzs (Pencularas Mustér) frs. 9'140'000.00

frs. 24'000'000.00

7. Contract denter vischnaunca, Catrina Resort e Pencularas Mustér

El contract denter la vischnaunca, Catrina Resort e Pencularas Mustér, il qual munta ina cumpart integrala da questa fatschenta, ein differents criteris ed obligaziuns vegni defini. Il contract ei vegnius elaboraus sut la resalva dall'approbaziun entras il suveran ella votaziun all'urna.

Il contract reglescha las obligaziuns ed il modus da pagament dalla contribuziun communal e dils emprests. Las contribuziuns all'avertura e per lubientschas ein da pagar senza negina reduziun. Plinavon vegn era reglau la procedura en cass d'ina insolvenza ni vendita dallas Pencularas.

Il puncts principals ein:

- Las Pencularas Mustér SA e la Catrina Resort SA s'obligheschan sco patronas tier la surdada dallas lavurs pil resort, per la colligiaziun Mustér-Sedrun sco era pigl ennevar da risguardar tier prezis da concorrenza era il commerci indigen. Quei sut la resalva che ton la capaciad, la prestaziun e la qualidad ein garantidas.

- Ils habitonts cun domicil da taglia a Mustér han da pagar per la carta da stagiun e digl onn maximalmein
 - 50 % dils prezis ordinaris pil territori da skis Mustér
 - 60 % dils prezis ordinaris dallas tariffas coordinadas dils territoris da skis Mustér – Andermatt – Sedrun.

8. Contribuziuns finanzialas dalla vischnaunca

La vischnaunca da Mustér separticipescha sco suonda vid ils divers projects turistics:

Contribuziun project d'ennevar frs. 2'000'000.00

Ord interessenza publica ei previu ina contribuziun pauschala allas Penderas Mustér. La contribuziun vegn pagada sco suonda:

- Caischavedra - Gendusas (entschatta dallas lavurs) frs. 500'000.00
- Caischavedra - Gendusas (en funcziun) frs. 500'000.00
- Lag d'accumulaziun artificial (entschatta dallas lavurs) frs. 500'000.00
- Descensiun a val (entschatta dallas lavurs) frs. 500'000.00

Colligiazion Sedrun-Cungieri-Parlet e rural Cuolm da Vi emprest frs. 2'500'000.00

Las vischnauncas da Mustér e da Tujetsch concedan allas Penderas Mustér in emprest tscheinsiu da mintgamai 2.5 milliuns francs. Igl emprest vegn restituius annualmein sur 20 onns. L'emprema amortisaziun vegn pagada in onn suenter che la colligiazion ei en funcziun. Per quei import vegn in pègn immobiliar sil resort impurtaus el cudisch funsil. Mintga vischnaunca transferescha igl emprest sco suonda:

- Entschatta dallas lavurs frs. 1'750'000.00
- En funcziun frs. 750'000.00

Igl emprest da 2.5 milliuns francs vegn tscheinsius tenor criteris economics e caschuna negins cuosts alla vischnaunca. Igl emprest figurescha ella bilanza sut la facultad administrativa.

Emprests confederaziun – Nova politica regiunala

garanzia da deficit frs. 2'500'000.00

Ils emprests dalla confederaziun per la colligiazion e pil project d'ennevar muntan a frs. 5'760'000.00. La vischnaunca sto surpender ina garanzia da deficit da 2.5 milliuns francs vid quels emprests. Ils emprests vegnan amortisai annualmein enteifer 20 onns. La vischnaunca da Tujetsch ha plinavon da surpender ina garanzia da deficit per la colligiazion Andermatt-Sedrun.

La vischnaunca vegn silpli obligada da pagar en cass d'ina insolvenza dallas Penderas Mustér. Era quei cass ei reglaus ella cunvegna. Quell'obligaziun eventuala figurescha mintgamai ell'annexa tiel quen annual e caschuna negins cuosts supplementars alla vischnaunca.

Emprova cun indrezs d'ennevar a Caischavedra

9. Consequenzas finanzialas per la vischnaunca

La suprastonza communal ha examinau il project sut ils aspects finansials per la vischnaunca.

9.1 Plan da finanzas

Ils deivets dalla vischnaunca han saviu vegnir reduci marcantamein ils davos onns. Quei ei d'attribuir ad entradas unicas, buna disciplina tier las expensas ed ad aultas entradas. Aschia dispona la vischnaunca da bunas premissas finansialas per realisar las investziuns previdas.

Sut la resalva che tuttas investziuns previdas (p.ex. casa da scola nova, Center da sport e cultura, investziuns en infrastruttura da basa) vegnan realisadas sco previu, s'augmenta il deivet dalla vischnaunca sin biebein 21 milliuns francs. Las bancas taxeschan quei deivet sco supportabels e finanziabels, quei cunzun era en vesta alla situaziun monetara cun historicamein fetg bass tscheins. Tier la plipart dallas investziuns setracta ei oravontut da quellas che genereschon plivalurs.

Risguardond sura consideraziuns ei la finanziaziun dall'investziun pusseivla, finanziabla e responsabla.

9.2 Consequenzas quen current

Ord las 30'000 entochen 40'000 pernottaziuns supplementaras entras il Catrina Resort seresultan dapli entradas pil quen current dil turissem da varga frs. 100'000.-- per onn. Plinavon paga il Catrina Resort tuttas contribuziuns per lubientschas da baghegiar, per la colligiazion alla reit d'aua, canalisaziun e serenera. Ord quellax taxax incassescha la vischnaunca e la Corporaziun d'aua Spina da Vin ina taxa da colligiazion da silmeins frs. 2'000'000.--.

Buca risguardau ein taxas annualas vid ils indrezs d'infrastructura sco provediment e la dismessa dall'aua. Ils cuosts per l'infrastructura en direct connex cun il resort ein fetg minimis. Divers projects da canalisaziun e serenera ch'eran projectai pli tard vegnan denton anticipai ed adattai.

La consequenza finanziaria annuala per la vischnaunca ei minimala, anzi savein nus quintar cun dapli entradas da taglias, taxas ed ulteriuras contribuziuns directas ni indirectas.

10. Avantatgs dallas investiziuns previdas

La realisaziun dil Catrina Resort generescha sper las lavurs da construcziun per il commerci indigen era ca. 40 novas piazzas da lavur.

Las rodund 20 - 25 piazzas stablas - quei entras il menaschi d'unviern e da stad dil resort planisau - porschan era a nossa populaziun la pusseivladad d'anflar lavur ella regiun. Las sinergias che seresultan per differents secturs dil commerci sco era per auters investurs (p.ex. casas da personal, frequenzas CSC) ein fetg grondas. Plinavon duei quei project animar il commerci indigen e privats d'investar en novs projects, mo era da mantener las fatschentas existentas ed el duei era crear ina buna atmosfera per ina nov'entschatta.

Las Pendicularas Mustér realiseschan actualmein l'avertura dil Crest d'Acletta. Quei quartier possibilitescha l'erecziun da casas d'ina ni pliras famiglias. Quei niev quartier vegn sin fiera per nus indigens, damai che la realisaziun da habitaziuns secundaras ei buca lubida. Las Pendicularas han planisau d'ereger all'entschatta da quei quartier duas casas da personal cun mintgamai 12 habitaziuns.

Tenor in studi ei la segirtad da neiv il punct decisiv, schebein ina destinaziun ei attractiva per vacanzas. Senza ennevar ha il liug da vacanzas Mustér minimas perspectivas. Varga duas tierzas dalla sviulta vegn generada enteifer ils meins d'unviern. La stagiun da stad ha segiramein aunc grond potenzial, denton essan nus dependents d'ina ferma stagiun d'unviern.

11. Ponderaziuns finalas

Il turissem ei la petga ferma da nossa economia communal e regiunala. Per saver garantir in bien prosperar eis ei necessari da sustener e promover quella sparta. Mo sin basa privata ein tals projects ozildi buca pli realisabels. Culs projects dallas Pendicularas Mustér e dil Catrina Resort vegn investau en nossa vischnaunca resp. regiun ina summa da rodund 84 milliuns francs. Ina gronda part da quellas investiziuns vegnan realisadas entras nossas fatschentas ed interpresas.

Plinavon generescha quell'investiziun en nossa vischnaunca denter 30'000 e 40'000 pernottaziuns novas. Il niev Catrina Resort crescha ina sviulta supplementara da rodund 6 milliuns francs per onn. Ultra da quei astga la vischnaunca calcular cun entradas da taglia supplementaras ord il menaschi e dil personal engaschau. Quels projects ein finanziari ed ei setracta da serius partenaris.

Ils projects genereschan 20 entochen 25 piazzas stablas e denter 20 e 30 piazzas parzialas. Aunc pli impurtont ei denton il fatg, ch'ils projects gidan entras la sviulta economica supplementara a mantener piazzas da lavur existentas. Il survivor dil

turisses da stad ed unviern da nossa vischnaunca e nossa regiun dependa da novs hosps e dapli pernottaziuns. Il Catrina Resort ademplescha omisduas finamiras. Ord quella vesta sto il commerci da nossa vischnaunca haver in grond interess vid la realisaziun dils projects dallas Penticularas Mustér e dil Catrina Resort.

La suprastanza communal ed il cussegl da vischnaunca ein perschua di dalla gronda impurtonza dils projects e dalla schanza singulara d'augmentar il svilup economic e turistic e sustegn per quei cumpleinamein la realisaziun da tals. Nus havein ina schanza unica, lein nezegiar ella!

12. Proposta

Sin fundament da sura ponderaziuns propona il cussegl da vischnaunca unanimamein e senza abstenziuns da conceder:

- in emprest da 2.5 milliuns francs che vegn tscheinsius ed amortisau enteifer 20 onns per la colligiaziun Sedrun-Cungieri-Parlet cun impurtar el cudisch funsil in dretg da pègn;
- ina garanzia da deficit da 2.5 milliuns francs pils emprests federals che vegnan amortisai enteifer 20 onns;
- ina contribuziun da 2 milliuns francs vid il project d'ennevar il territori da skis da Mustér.

En num dil cussegl da vischnaunca

Il president:

Livio Zanetti

Igl actuar:

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 31 d'october 2016

IV. Messadi: Parc Adula - Participaziun

Preziadas convischinas e preziai convischins

Finalmein suenter grondas e pretensiuns preparativas decida il suveran dallas 17 vischnauncas pertuccadas davart il project dil parc naziunal Parc Adula. La vischnaunca Mustér fa parzialmein part alla zona circumdonta dil parc. Perencunter fan las vischnauncas Medel, Sumvitg, Vrin, Val S. Pieder, Val Rein, Rossa, Mesauc, Blegn, Acquarossa, Seravalle, Calanca part dalla zona centrala.

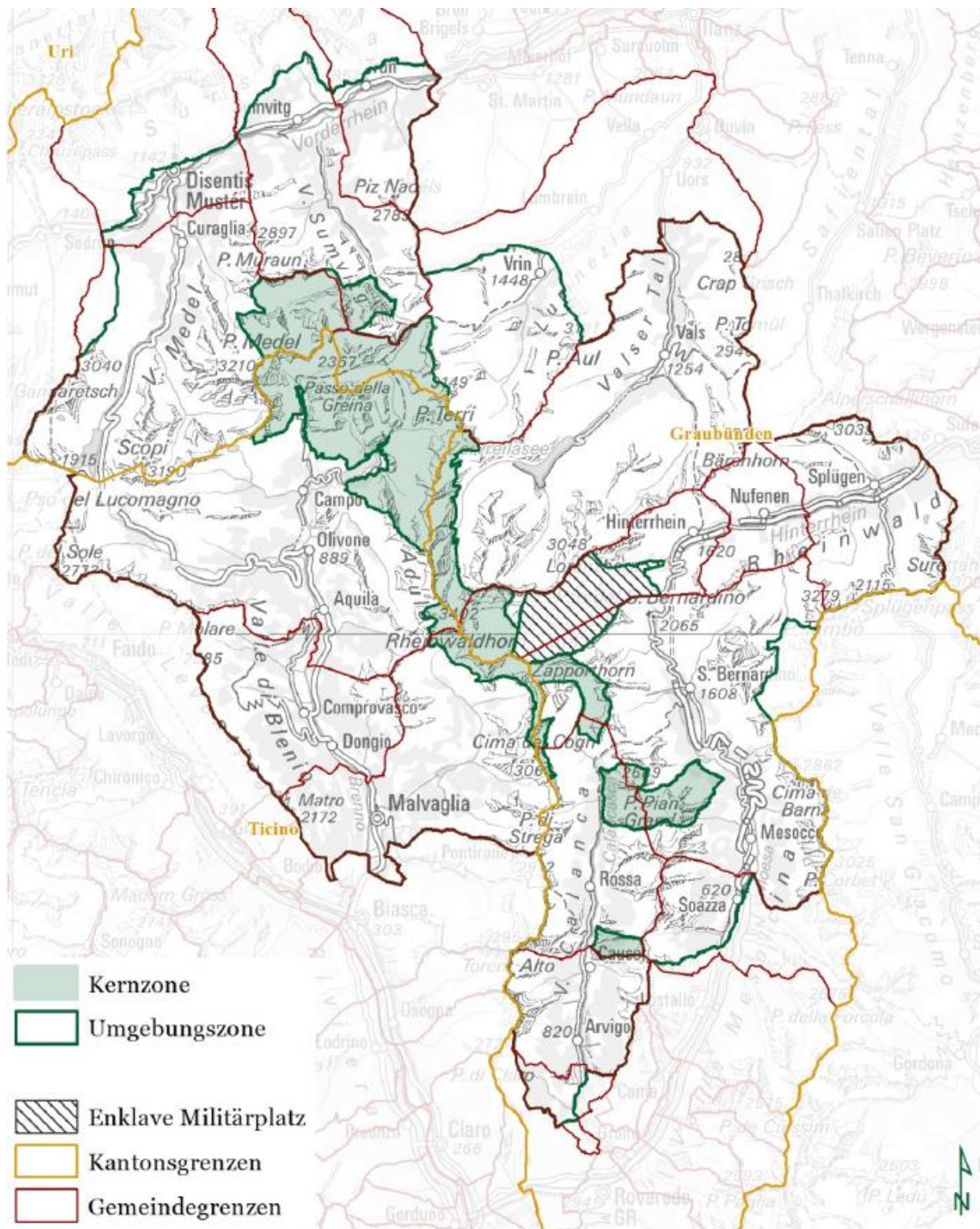
1. Liunga fasa da preparaziun

Gia dapi 16 onns vegn discutau sur dil Parc Adula. En quei interval ha la confederaziun investau denter otg e diesch milliuns francs en favur dallas regiuns periferas dil Grischun e Tessin. Suenter quella liunga fasa da preparaziun cun numerusas occurrenz d'informaziun e discussiuns decidan la fin november 2016 las 17 vischnauncas dallas regiuns Surselva, Blegn, Calanca, Mesolcina e Viamala davart l'appartenenza al Parc Adula.

Dapi l'entschatta october 2016 ei la versiun finala dalla Charta Parc Adula avon maun. Quei document che cuntegn il contract dil Parc Adula, ils statuts dall'Uniun Parc Adula, il reglament d'utilisaziun dalla zona centrala sco era il plan da management fuorma la basa per l'entira fasa da menaschi da diesch onns. La charta survescha als portaders per la gestiun dil parc e lubescha a cantun e confederaziun il giudicament en consideraziun dalla surdada dall'etichetta da parc e d'ina promoziun pusseivla. Ord la charta duei resortir, tgei che characterisescha quei territori cun potenzial tut special e pertgei ch'el mereta la renconuschientscha entras la confederaziun sco parc da muntada naziunala per obtener il sustegn finanziel giavischau. Dalla charta cun tuts documents e plans aschuntai sa vegnir priu investa sin la pagina d'internet www.parcadula.ch/charta.

La vischnaunca da Mustér ei cumpigliada al Parc Adula sulettamein ella zona circumdonta. Tenor confirmaziun da cussegliera federala Doris Leuthard dat ei neginas novas restricziuns en quella zona che cumpeglia totalmein 1'108 km². Auter se presenta la situaziun ella zona centrala cun ina surfatscha da 142 km². Per che las finamiras il Parc Adula sappien vegnir contonschidas ein las restricziuns per la zona centrala vegnidas formuladas en in reglament d'utilisaziun. Las reglamentaziuns specialas pertuccan sendas e rutas dil parc, il carrar cun vehichels sco era sgols cun helicopter, l'utilisaziun agricola, pesca e catscha sco era rimnar crappa e minerals, fossils, plontas e bulius.

Il messadi aschuntau dall'Uniun Parc Adula informescha detagliadamein davart il project pil parc naziunal. Ord quei motiv desistin nus da repeter ils fatgs numnai en quella broschura d'informaziun.

2. Ponderaziuns

En nossa regiun muntagnarda havein nus da sbatter cun problems demografics e nus savein buca concurrer economicamein culs centers industrials giu la Bassa. Ord quei motiv valeteschan las autoritads communalas il Parc Adula sco buna schanza per dar impuls en favur d'ina promoziun dall'economia regionala. Il Parc naziunal ell'Engiadina Bassa e la Biosfera Val Müstair ein buns mussaments ch'in parc procura per in bien svilup e nua che las regiuns pertuccadas profiteschan d'ina creaziun da plivalur.

Sper la zona intensiva da turissem cunzun a Sontga Catrina ei il Parc Adula ina buna cumpensaziun. Perquei sustegnan era las Pendicularas Mustér in parc naziunal.

Cun separticipar alla zona circumdonta dil Parc Adula spiarda la vischnaunca da Mustér nuot. Nus quintein fermamein cun in effect positiv davart dil parc sil svilup turistic da nossa vischnaunca e regiun e quei senza augmentar zonas da schurmetg, prescripziuns e directives. Entras daventar part d'in parc naziunal duei la valeta da nossa bellezza cuntrada muntagnarda vegnir augmentada cun motivar indigens e hosps da tgirar ella cun respect e quita. Duessen nus suenter la fasa d'emprova da diesch onns tuttina haver fatg autras experientschas, havein nus lu aunc adina la pusseivladad da renunziar all'appartenenza al Parc Adula. Aschinavon che la vischnaunca sa enteifer ils diesch onns evidentamein buca contonscher las finamiras – buca prescripziuns – definidas per la zona circumdonta, eis ei era pusseivel ch'il perimeter pertuccau vegn sclaus ord il perimeter dil Parc Adula. Podà ch'ina collaboraziun sur ils cunfins da nossas stretgas vals pudess era fructificar l'economia da nossa regiun e recaltgar enqual sustegn fiscal supplementar davart dalla confederaziun.

3. Proposta

Sebasond sin las sura expectoraziuns propona il cussegl da vischnaunca cun 8 encunter 2 vuschs e 2 abstenziuns d'approbar il contract dil parc naziunal per l'emprema fasa da diesch onns da menaschi dil Parc Adula (2018-2027), ils statuts e la participaziun all'Uniun Parc Adula (inclusiv reglament da diever per la zona centrala).

En num dil cussegl da vischnaunca

Il president:

Livio Zanetti

Igl actuar:

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 31 d'october 2016

Documentaziun:

- Messadi davart il project naziunal Parc Adula